EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.9.2026
COM(2026) 448 final

2026/0249 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel seoses ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppe (ADR) lisades ja ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveeteedel vedamise Euroopa kokkuleppele (ADN) lisatud eeskirjades tehtavate muudatustega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks ELi nimel võetav seisukoht ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo kokkuleppe (ADR) lisades ja ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveeteedel vedamise Euroopa kokkuleppele (ADN) lisatud eeskirjades tehtavate muudatuste kohta, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2027, seoses selle ooteaja kavandatava lõpuga, mille jooksul ohtlike kaupade veo küsimuste töörühma (WP.15) ja ADNi halduskomitee liikmeks olevad kokkuleppeosalised võivad vaidlustada 2027. aasta versiooni kavandatavad muudatused.

2. ETTEPANEKU TAUST

Eespool nimetatud lisade ja eeskirjadega (mida üldiselt tuntakse ADRi lisade ja ADNile lisatud eeskirjadena) reguleeritakse vastavalt ohtlike kaupade rahvusvahelist autovedu ning vedu siseveeteedel nende ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) liikmete vahel, kes on ühtlasi ka ADRi ja ADNi osalised.

Ohtlike kaupade autoveo ja siseveeteedel vedamise areng nii ELis kui ka ELi ja selle naaberriikide vahel on Euroopa ühise transpordipoliitika keskne teema, millega tagatakse kõikide selliste tööstusharude nõuetekohane toimimine, milles toodetakse või kasutatakse kaupu, mis on ADRi ja ADNi alusel klassifitseeritud ohtlikeks kaupadeks. Seepärast on eespool nimetatud kokkulepete kohandamine tehnika ja teaduse arenguga ülimalt oluline, et tagada transpordi ja asjaomaste tööstusharude areng. Muudatuste eesmärk on viia ADR ja ADN vastavusse ÜRO näidiseeskirjadega nii uute mõistete, klassifitseerimiskriteeriumide ja ÜRO tunnusnumbrite, pakkimis- ja märgistusnõuete, kohaldatavate standardite ja tehniliste sätete ajakohastamise kui ka keeleliste paranduste osas.

Ohtlike kaupade vedu käsitlevaid rahvusvahelisi sätteid koostavad eri rahvusvahelised organisatsioonid, nagu ÜRO Euroopa Majanduskomisjon (UNECE), Rahvusvahelise Raudteeveo Valitsustevaheline Organisatsioon (OTIF) ning mitmesugused ÜRO spetsialiseeritud asutused. Kuna eeskirjad peavad üksteisega ühilduma, on asjaomase valdkonna organisatsioonide vahel välja töötatud keerukas rahvusvaheline kooskõlastamis- ja ühtlustamissüsteem. Sätteid kohandatakse kahe aasta tagant.

2.1. Ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo kokkulepe (ADR)

Ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo kokkuleppega (ADR) reguleeritakse ohtlike kaupade rahvusvahelist autovedu selliste UNECE liikmeks olevate riikide ja teiste riikide vahel, kes kohaldavad ADRi eeskirju (ADRi osalised). Kokkulepe jõustus 29. jaanuaril 1968.

EL ei ole kokkuleppe osaline, ent kõik tema liikmesriigid on selle osalised.

2.2. Ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveeteedel vedamise Euroopa kokkulepe (ADN)

Ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveeteedel vedamise Euroopa kokkuleppega (ADN) reguleeritakse ohtlike kaupade rahvusvahelist vedu siseveeteedel selliste UNECE liikmeks olevate riikide vahel, kes kohaldavad ADNi eeskirju (ADNi osalised). Kokkulepe jõustus 28. veebruaril 2008.

EL ei ole kokkuleppe osaline, kuid 13 liikmesriiki on selle osalised.

2.3. Ohtlike kaupade veo küsimuste töörühm (WP.15) ja ADNi halduskomitee

ADRi ja ADNi muudatuste üle otsustamiseks on UNECE loonud sellised organid nagu ohtlike kaupade veo küsimuste töörühm (WP.15) ning ADNi halduskomitee ja ADNi ohutuskomitee (WP.15/AC.2). Need organid koosnevad UNECE liikmeks olevate ADRi ja ADNi kohaldavate riikide esindajatest. Igal ADRi ja ADNi osalisel on üks hääl.

Vastavalt WP.15 pädevusraamistiku ja töökorra VII peatükile „Hääletamine“ on töörühmas üks hääl vaid täisliikmetel ning WP. 15 töörühma otsused tuleb üldjuhul võtta vastu konsensuse alusel. WP.15-s hääletatakse käetõstmisega.

ADNi artikli 17 lõikes 7 on sätestatud, et igal ADNi halduskomitee istungjärgul esindatud kokkuleppeosalisel on üks hääl.

Aastatel 2024–2026 vastu võetud muudatused hõlmavad mitmesuguseid kohandusi tehnilise ja teadusliku arenguga.

Seoses ADRiga võttis WP.15 kõikidel eespool punktis 2.4 nimetatud istungjärkudel vastu asjaomaseid muudatusettepanekuid käsitleva otsuse. Seoses ADNiga otsustas halduskomitee muudatuste üle oma 35. istungjärgul, mis toimus 30. jaanuaril 2026 Genfis.

ADRi artikli 14 kohaselt tuleb kõiki ADRi lisade muutmise ettepanekuid käsitada vastuvõetuna, kui WP.15 on teinud sellekohase otsuse, välja arvatud juhul, kui vähemalt üks kolmandik kokkuleppeosalistest (või vähemalt viis kokkuleppeosalist, kui ühe kolmandiku moodustav kokkuleppeosaliste arv on suurem kui viis) esitavad kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil ÜRO peasekretär teatab muudatuse ettepanekust, talle kirjaliku teate selle kohta, et neil on kavandatava muudatuse kohta vastuväiteid.

ADNi artikli 20 kohaselt tuleb kõiki muudatusi käsitada vastuvõetuna, kui ADNi halduskomitee on teinud sellekohase otsuse, välja arvatud juhul, kui vähemalt üks kolmandik kokkuleppeosalistest (või vähemalt viis kokkuleppeosalist, kui ühe kolmandiku moodustav kokkuleppeosaliste arv on suurem kui viis) esitavad kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil ÜRO peasekretär teatab muudatuse ettepanekust, talle kirjaliku teate selle kohta, et neil on kavandatava muudatuse kohta vastuväiteid.

WP.15s vastu võetud muudatused saadeti ÜRO peasekretärile, et need edastataks 1. juulil 2026 ADRi osalistele vastuvõtmiseks vastavalt ADRi artiklis 14 sätestatud korrale. Need on kättesaadavad ka internetis[1].

ÜRO peasekretär edastas ADNi halduskomitees vastu võetud muudatused 1. juulil 2026 ADNi osalistele vastuvõtmiseks vastavalt ADNi artiklis 20 sätestatud korrale. Need on kättesaadavad ka internetis[2].

ÜRO peasekretär kui hoiulevõtja võib ADRi ja ADNi puhul kuni 30. septembrini 2026 vastu võtta vastuväiteid eespool nimetatud istungjärkudel vastuvõetud muudatuste kohta.

[1] CN.252.2026-Eng.pdf
[2] CN.254.2026-Eng.pdf

2.4. WP.15 ja ADNi halduskomitee kavandatavad aktid

Kavandatavate aktide eesmärk on tagada ohtlike kaupade ohutu ja turvaline autovedu ja siseveeteedel vedu, ajakohastades teatavaid sätteid. Need sätted hõlmavad muu hulgas veoks lubatud ohtlike kaupade loetelu, pakendamisjuhiseid, kohaldatavate standardite loetelu ja muid eri mahutite tehnilisi nõudeid.

Tuleb märkida, et ohtlike kaupade vedu käsitlevaid rahvusvahelisi sätteid koostavad eri rahvusvahelised organisatsioonid. Nende organisatsioonide hulka kuuluvad ÜRO Euroopa Majanduskomisjon (UNECE) ja mitmesugused Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni spetsialiseeritud organid, näiteks ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) ohtlike kaupade veo alane ekspertide allkomitee. Kuna eeskirjad peavad omavahel ühilduma, on asjaomase valdkonna organisatsioonid välja töötanud keeruka rahvusvahelise kooskõlastamis- ja ühtlustamissüsteemi. Sätteid kohandatakse kahe aasta tagant.

Kõnealuste muudatuste ettevalmistamisel konsulteeriti paljude avaliku ja erasektori ekspertidega. Muudatuste ettevalmistamise käigus toimusid järgmised tehnilised koosolekud.

– Ohtlike kaupade veo alases ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu ekspertide allkomitees:

(1) 64. istungjärgul Genfis (24. juuni – 3. juuli 2024);

(2) 65. istungjärgul Genfis (25. november – 3. detsember 2024);

(3) 66. istungjärgul Genfis (30. juuni – 4. juuli 2025);

(4) 67. istungjärgul Genfis (24. november – 3. detsember 2025);

– RIDi eksperdikomitee ja ohtlike kaupade veo küsimuste töörühma UNECE ühiskoosolekul:

(5) 2024. aasta sügisistungjärgul Genfis (10.–13. september 2024);

(6) 2025. aasta kevadistungjärgul Bernis (24.–28. märts 2025);

(7) 2025. aasta sügisistungjärgul Genfis (17.–25. september 2025);

(8) 2026. aasta kevadisel istungjärgul Bernis (24.–27. märts 2026)

– UNECE-WP.15-s (ADR):

(9) 116. istungjärgul Genfis (5.–8. november 2024);

(10) 117. istungjärgul Genfis (6.–8. mai 2025).

(11) 118. istungjärgul Genfis (4.–6. november 2025);

(12) 119. istungjärgul Genfis (5.–8. mai 2026).

– UNECE-WP.15-s/AC.2-s (ADN):

(13) 44. istungjärgul Genfis (26.–30. august 2024);

(14) 45. istungjärgul Genfis (27.–31. jaanuar2025);

(15) 46. istungjärgul Genfis (25.–29. august 2025);

(16) 47. istungjärgul Genfis (26.–30. jaanuar 2026);

ja ADNi halduskomitees selle 35. istungjärgul Genfis 30. jaanuaril 2026.

Kõnealustel koosolekutel analüüsisid ja töötlesid eespool nimetatud eksperdikomiteed konkreetseid muudatusettepanekuid. Enamikul juhtudel toetati soovitatud meetmeid ühehäälselt. Teatavate ettepanekute puhul toetas soovitusi enamik eksperte.

Kui ADRi lisade muudatusettepanekuid, millest ÜRO peasekretär on teatanud, ei loeta artikli 14 lõike 3 kohaselt tagasilükatuks kolme kuu jooksul alates neist teatamise kuupäevast, st 1. oktoobril 2026, jõustuvad kõnealused muudatused 1. jaanuaril 2027 ja muutuvad kokkuleppeosaliste jaoks siduvaks.

Kui ADNile lisatud eeskirjade muudatusettepanekuid ei loeta artikli 20 lõike 5 kohaselt tagasilükatuks kolme kuu jooksul alates neist teatamise kuupäevast, st 1. oktoobril 2026, jõustuvad kõnealused muudatused 1. jaanuaril 2027 ja muutuvad kokkuleppeosaliste jaoks siduvaks.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel nende ADRi ja ADNi tehtud muudatuste suhtes võetav seisukoht, kuna need kokkulepped on rahvusvahelise õiguse alusel siduvad ja võivad otsustavalt mõjutada liidu õigusakti, nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/68/EÜ[3] sisu. Kõnealuses direktiivis on sätestatud ohtlike kaupade maantee-, raudtee- ja siseveevedude ühtsed eeskirjad, mida vastavalt artiklile 1 kohaldatakse liikmesriikide piires või liikmesriikide vahel, viidates ADRile ja ADNile. Direktiivi artiklis 4 on märgitud, et ohtlike kaupade veoks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel antakse luba juhul, kui vedu vastab ADRi, RIDi ja ADNi tingimustele, kui lisades ei ole sätestatud teisiti. Lisaks sellele on komisjonil direktiivi 2008/68/EÜ artikli 8 kohaselt õigus kohandada direktiivi 2008/68/EÜ I lisa jaotist I.1 ja III lisa jaotist III.1 teaduse ja tehnika arenguga, et võtta eelkõige arvesse ADRi, RIDi või ADNi muudatusi.

ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 kohaselt on EL seega omandanud ainupädevuse ADRi ja ADNi rahvusvaheliste kokkulepetega hõlmatud valdkondades. Kuna direktiiviga 2008/68/EÜ integreeritakse ADRi lisad ja ADNile lisatud eeskirjad sõnaselgelt ELi õigusesse nii ohtlike kaupade riigisisese kui ka rahvusvahelise veo osas, muudavad nendesse kokkulepetesse rahvusvahelisel tasandil tehtud muudatused otseselt ELi õigusakte.

EL ei ole ADRi ega ADNi osaline. See ei takista tal aga teostamast oma pädevust nii, et ta kehtestab oma institutsioonidega kummagi kokkuleppega loodud organis liidu nimel võetava seisukoha eelkõige kummagi kokkuleppe osaliseks olevate liikmesriikide vahendusel, kes tegutsevad ühiselt liidu huvides[4].

Praegu on ADRil 55 osalist, kelle hulka kuuluvad ka kõik ELi liikmesriigid. ADNil on 18 osalist, kelle hulgas on 13 ELi liikmesriiki.

Tehnika arengut arvesse võttes peetakse kavandatavaid muudatusi asjakohaseks ohtlike kaupade ohutuks kulutõhusaks veoks ja seetõttu võib neid toetada.

---

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).

[4] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs*. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 52.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

WP.15 on kokkuleppega, st ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo kokkuleppega (ADR) ettenähtud organ.

ADNi halduskomitee on kokkuleppega, st ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveeteedel vedamise Euroopa kokkuleppega (ADN) ettenähtud organ.

WP.15 ja ADNi halduskomitee kavandatavad aktid on ADRi ja ADNi alusel õigusliku toimega. Eespool kirjeldatud tingimustel on kavandatavad aktid rahvusvahelise õiguse alusel siduvad kooskõlas ADRi artikliga 14 ja ADNi artikliga 20 ning võivad otsustavalt mõjutada ELi õigusakti, nimelt direktiivi 2008/68/EÜ sisu. Seda seetõttu, et direktiivi 2008/68/EÜ artikliga 1 muudetakse kohustuslikuks nende eeskirjade kasutamine ohtlike kaupade maantee- ja siseveetranspordi puhul liikmesriikides ja liikmesriikide vahel ning direktiivi 2008/68/EÜ artiklis 4, milles käsitletakse kolmandaid riike, on sätestatud, et „ohtlike kaupade veoks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel antakse luba juhul, kui vedu vastab ADRi, RIDi või ADNi tingimustele, kui lisades ei ole sätestatud teisiti“. Lisaks sellele mõjutavad eespool nimetatud muudatused direktiivi 2008/68/EÜ toimimist selle artikli 8 kohaldamisel. Selle sätte kohaselt on komisjonil õigus kohandada direktiivi 2008/68/EÜ I lisa jaotist I.1 ja III lisa jaotist III.1 teaduse ja tehnika arenguga, „et võtta eelkõige arvesse ADRi, (…) ja ADNi muudatusi“.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda kokkulepete institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ohtlike kaupade autoveo ja siseveeteedel vedamisega. Seega on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 91.

4.3. Järeldus

Esildatud nõukogu otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 91 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Läbipaistvuse ja nõuetekohase viitamise huvides avaldatakse ohtlike kaupade veo küsimuste töörühma (WP.15) ja ADNi ohutuskomitee otsused *Euroopa Liidu Teatajas* ning märgitakse nende jõustumisaeg.

2026/0249 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel seoses ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppe (ADR) lisades ja ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveeteedel vedamise Euroopa kokkuleppele (ADN) lisatud eeskirjades tehtavate muudatustega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

(1) Ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo kokkulepe (ADR) jõustus 29. jaanuaril 1968. Ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveeteedel vedamise Euroopa kokkulepe (ADN) jõustus 28. veebruaril 2008.

(2) ADRi artikli 14 kohaselt võib iga kokkuleppeosaline esitada ADRi lisade kohta ühe või mitu muudatusettepanekut. See tähendab, et UNECE loodud ohtlike kaupade veo küsimuste töörühm (WP.15) võib võtta vastu ADRi lisade muudatusi. ADNi artikli 20 kohaselt võivad ohutuskomitee ja halduskomitee võtta vastu ADNile lisatud eeskirjade muudatusi.

(3) 1. juulil 2026 edastati ADRi ja ADNi osalistele muudatused, mille ohtlike kaupade veo küsimuste töörühm (WP.15) ja ADNi halduskomitee võtsid ohtlike kaupade autoveo ja siseveeteedel vedamise kohta vastu aastatel 2024–2026. Kui ADRi lisade ja ADNile lisatud eeskirjade muudatusettepanekuid ei loeta tagasilükatuks kolme kuu jooksul alates neist teatamise kuupäevast, st 1. oktoobril 2026, jõustuvad kõnealused muudatused 1. jaanuaril 2027 ja muutuvad kokkuleppeosaliste jaoks siduvaks.

(4) ADRi lisade ja ADNile lisatud eeskirjade muudatustel on nende vastuvõtmise korral õiguslikud tagajärjed ja need võivad otsustavalt mõjutada liidu õigusnormide sisu.

(5) Seepärast on vaja kindlaks määrata seisukoht, mis võetakse seoses ADRi lisade ja ADNile lisatud eeskirjade muudatustega.

(6) Liidu seisukoha peaksid liidu huvides ühiselt tegutsedes esitama liidu liikmesriigid, kes on ADRi ja ADNi osalised,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liit kiidab UNECE ohtlike kaupade veo küsimuste töörühmas (WP.15) heaks ADRi A ja B lisa muutmise ettepanekud, millele on osutatud ÜRO teatises C.N.252.2026.TREATIES-XI.B.14, ning ADNi halduskomitees ADNile lisatud eeskirjade muutmise ettepanekud, millele on osutatud ÜRO teatises C.N.254.2026.TREATIES-XI.D.6.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud seisukoha esitavad ELi huvides ühiselt tegutsevad ELi liikmesriigid, kes on ADRi ja ADNi osalised.

Artikkel 3

Artiklis 1 sätestatud seisukoha väiksemates tehnilistes muudatustes võidakse kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 4

Ohtlike kaupade veo küsimuste töörühma (WP.15) ja ADNi ohutuskomitee otsused avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja neis märgitakse jõustumiskuupäev.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja